

זמני השבת
אוסף: אלעד זב"ב

הדלקת הנרות: 19:17
מוצאי שבת: 20:34
דבינו תם: 21:03

זמני השבת
אוסף: ירושלים

הדלקת הנרות: 19:12
מוצאי שבת: 20:30
דבינו תם: 21:05

פרשת "קורח" - גיליון מס' 232

שנה ח' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | מוסף במעל 9000 עותקים בכל הארץ

העגל אלא כדי להורות תשובה לרבים, ואם כן גם לדוד היה תירוץ על חטאו, ומשום כך, "נטל הכינור בידו והתחיל נמנן: 'ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי!'" ודברי פי חכם חן!

"וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו" (טז, ה).

אמר הגאון רבי נתן לוברט זצ"ל, שמכאן יש מקור לדברי הרמב"ם הידועים (סוף הלכות שמיטה ויובל): "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו, להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעבדו לדעה את ה'... ופרק מעל צווארו עול החשבונות הרבים אשר ביקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קודש קודשים, ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים וכו'".

וזה כפל הלשון: "ואת הקדוש" - הכוונה ללויים הקדושים מבטן ומלידה, "ואת אשר יבחר" - רומז על מי שבחר מעצמו ומרצונו להיות כמותם.

בחירה כזאת, ודאי שבאה לידי ביטוי בעיקר בזמנים בהם קשה ללמוד ולקיים את רצון ה' בשלמות, ונוהג העולם להשתמט מללמוד בהם. על בחירה אמיתית ומופלאה ילמדנו המעשה הבא:

סיפור עד ראיה להגאון רבי אלחנן הלפרין שליט"א, אב"ד בגולדסגרייך - לונדון: פעם נודמן לי לנסוע ברכבת בין-ארצית מפריז שבצרפת לוורשה שבפולין, והנה הבחנתי באברך בעל צורה עדינה ומרשימה, שחיפש את התא שלו, והתיישב באחד המושבים מתוך הארבע שהיו שם. לאחת כמה תחנות נכנסה נוכרית אחת לאותו התא, לפי המקום שהיה בכרטיס, ואז קם אותו אברך - אע"פ שהתא היה פתוח והיו שם עוד אנשים - ונעמד בירכתי אחד הקרונות, והשקיע עצמו בלימוד גמרא קטנה שהיתה בידו, משך כעשר שעות רצופות (י).

כל זה נמשך החל מזמן קצר לאחר הנסיעה, שיצאה בשעה שמונה מפריז, עד שהגענו לתחנת קטוביץ, בשעה שבע ושלושים בבוקר. נוסעים עלו וירדו בתחנות הביניים, וכולים הסתובבו ברכבת למכור את מרכולתם, וכל הרעש וההמולה כלל לא הפריעו לאותו אברך, שעמד ולמד בלי הפסקה אף לא לרגע אחד. הוא לא התייחס אליהם בכלל. נפעמתי מאוד מן המחזה, אבל לא ידעתי מיהו אותו אברך יקר. בתחנת קטוביץ ירדו הרבה נוסעים וגם אותה נכרית. האברך ראה שהתא התפנה, נכנס לשבת שם והמשיך ללמוד. בהגיע הרכבת לתחנה הסופית בוורשה, ראיתי קבוצה גדולה מחסידי ליובאביטש שבאה לקדם את פני האברך בבית הנתיבות. לאחר ששאלתי ליהותו, התברר לי כי זהו חתנו הצעיר של הרבי הרי"צ מליובאביטש, הוא האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון מליובאביטש ניו-יורק זצוק"ל. (גדיל תורה, שמן ששון מחבר'ך)

"ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם" (טז, לב).

על אותה שעה נאמר בתהילים (קמ, ז): "תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירים". בספרו "תורת גבריאל" מביא הגאון רבי גבריאל זאב מרגליות זצ"ל (חתנו של הצדיק רבי נחומיקה מהרודא), הערה מעניינת: מדוע הפסוק פותח רק בדתן עצמו - ואילו לגבי 'רעה' אבירים הוא מזכיר גם את 'עדת אבירים'?

את ההערה, מביא הגר"ז מרגליות בשם אומרה: בעל-בית מופלא וירא אלוקים מהורודא בשם ר' דובער מאלשיץ, שהשיב בעצמו בתירוץ נפלא:

כפי הנראה, היה דתן גדול מאבירים אחיו, כי על כן הוזכר תמיד ראשון לאבירים אחיו, ולכל אחד מהם היתה עדה בפני עצמו. וכאשר היו הולכים בשורה - היה דתן הולך בראש, והעדה שלו אחריו, ואחר כך הלך אבירם, ועדתו השתרכה מאחוריו. נמצא, איפוא, שכאשר פתחה הארץ את פיה - פגעה בדתן בראשונה, ואחריו נבלעו גם עדתו, ואחר כך נבלע אבירם ועדתו אחריו.

ואם כן, התיאור בתהילים ברור ומדויק: "תפתח ארץ ותבלע דתן" - בראשונה ואחר כך את הבאים אחריו, ואז את אבירם, ונמצא שהארץ כיסתה "על עדת אבירים", שהיו האחרונים ליפול...

"קראי מועד אנשי שם" (טז, ב).
מפרש רש"י: "קורח, שפיקח היה, מה ראה לשטות זו וכו'".

יש להבין, וכי אך על קורח התמיהה, הלא הרבה פיקחים היו שם במדבר, ומן הסתם חלק ממאתיים וחמישים ראשי סנהדראות שהצטרפו אליו היו פיקחים גדולים גם הם, לא פחות מקורח עצמו, ומדוע עליהם לא תמהו כן - שמאחר שפיקחים היו, מה ראו לשטות זה?

ועוד, צריך להבין מנין פשוט לרש"י שקורח היה פיקח, וכי היכן מצינו זאת?
ביאר רבי אברהם פלאגי זצ"ל, בספרו "אברהם אנוכי", ליישב את התמיהה על פי מה שאמרו חז"ל (פס"ז קורה יז, א): קורח עשה סעודה למאתיים וחמישים ראשי הסנהדראות, כדי ליקח אותם בעצתו. ולפי זה מובן מדוע עליהם לא היתה תמיהה, מפני שלאחר שאכלו מסעודתו של קורח היו כבר משוחזדים, והשוחד, כידוע 'מעוויר עיני פיקחים', ולפיכך לגביהם אין שום תמיהה, כי פיקחותם פשוט נעלמה.

אך קורח שלא היה משוחד מסעודתו, נותר בפיקחותו, והיינו - בצלילות דעתו, וממילא לגביו מתעוררת התמיהה, מה ראה לשטות זו?

ולפי זה מובנת גם תגובתו של דתן ואבירם, כששלח משה רבינו לקרוא להם, "העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה" (טז, יד). הם הבינו כי בכוונת משה רבנו להזמין לסעודה גדולה כדי לשחדם, כפי שעשה קורח לראשי הסנהדראות, לפיכך אמרו לו: "העיני האנשים ההם תנקר", כלומר, וכי סבור אתה לנקר לנו את העיניים, כלומר לעוור אותנו עם השוחד שלך, כדי שלא נראה את מה שאנו רואים עתה ללא שוחד... (ומתוך האור)

"כי כל העדה כלם קדושים" (טז, ג).

מפרש רש"י: "לא אתם לבדכם שמעתם בסניי אנוכי ה' אלקיך, כל העדה שמעו!" מדרש פליאה הובא בספר "דמשק אליעזר" בשם ספר "פני אייה", וזה לשונו: "כיון שראה דוד מה שאמר קורח: 'כי כל העדה כולם קדושים' - נטל הכינור בידו והתחיל נמנן: 'ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי'".

על פניהם, נראים הדברים כחסרי פשר.

הסבר חריף בדברי המדרש, אמר הגאון רבי מרדכי יפה-שלזינגר זצ"ל, לאורם של דברי רש"י בפסוק שלפנינו:

כאשר אמר קורח שכל העדה, ולא רק משה, שמעו בסניי את הציווי 'אנוכי ה' אלוקיך', הרי בכך עורר מחדש את חטא העגל, כי אם ישראל בעצמם שמעו את הדיבור הראשון, אז בודאי שיש לחוש ולומר שידעו את קונם והתכוונו למרוד בו, חלילה, על ידי העגל. ואם כן קשה לכאורה: הרי קורח רצה לרומם את מעלת כל העדה, ולומר שכולם קדושים כמו משה ואהרן, ואילו בפועל הוא מזכיר את חטא העגל, שהוא חרפה וגנאי לעדה הזאת?

בהכרח יהיה עלינו לומר, שקורח סבר שבני ישראל עשו את העגל רק כדי להורות תשובה לרבים, וכדברי הגמרא (עבודה זרה ד'): "אמר ר' יהושע בן לוי: לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שנאמר: (דברים ה, טז): 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים'", וכפירוש רש"י: "כלומר: גיבורים ושליטים ביצרים היו, ולא היה ראוי להתגבר יצרם עליהם, אלא גזירת מלך היתה לשלוט בהם כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שאם יאמר החוטא: לא אשׁוב, שלא יקבלני, אומרים לו: צא ולמד ממעשה העגל, שכפרו ונתקבלו בתשובה!"

אם זו היתה מטרת עשיית העגל, הרי שהמעשה הזה אינו יכול להיחשב לחרפה להם, ועל כן לא נמנע קורח מלהזכירו.

אך אם כך, שלא היו ישראל ראויים לאותו מעשה, היה לכאורה גם לדוד תירוץ על חטאו (עם אשת אוריה החיתי), שגם הוא חטא כדי להורות תשובה ליחיד, שהרי בסוגיית הגמרא מובאים אלו יחד, בשמו של רבי שמעון בר יוחאי: "לא דוד ראוי לאותו מעשה, ולא ישראל ראויין לאותו מעשה וכו', אלא למה מעשה? לומר לך, שאם חטא יחיד - אומרים לו: כלך אצל יחיד, ואם חטאו ציבור - אומרים להם: לכו אצל ציבור".

עתה יתבאר דברי המדרש היטב: "כיון שראה דוד מה שאמר קורח: 'כי כל העדה כולם קדושים'", ועל ידי זה התעורר חטא העגל, וצריך לומר שישראל לא עשו את

יש לקרוא את החסויות לאחר השבת

המכון לסת"ם
עבודת הקודש
מכירת ס"ת, תפילין,
מחזורות וכל צרכי הסת"ם.
פנ"ל: 054-8484945 רפאל ש.

AP
HAIR DESIGNER
מעצב השיער - אסי פרץ
בתיאום מראש: 052-626 53 92

שרוליק קרויזר
המרת מט"ח
המחירים הכי טובים בשוק
סניף ר' יהודה הנשיא 33, אלעד.
טל. 052-7621725

חצה לעמוד תחת החופה בקרוב?
ביתך עם השם
מרכז שידוכים איכותי
לבנות הסמינרים ובחורי הישיבות
השואפים להקים בית של תורה!
צוות עם נסיון ודסקרטיות מלאה
לכל העדות (אסי"ת) מגיל 18-30
בעיקר למשפחות החרדיות
הרישום חינם!
054-8439416
שעות הפעילות א'-ה' 12.00-16.00

גם אם קנית מוצר מהדיין?
אין הכשר על תולעים!
אנציקלופדיית תולעת שני!
רב מכר סדרת "תולעת שני"
מאת הרב"ג שניאור זלמן רוח
חובה בכל בית יהודי!
חדש כרך רביעי!
למשלוח עד הבית חינם:
08-9216829
במוצאת המכון למענות התלמוד בארץ.
להשיג ברשת יפה טיף בחניות הספרים המובחרות.

ר"ר שנה
התקליטן רפאל חכמן
לאירוע מושלם
לוקחים את הטוב מכולם
פנ"ל: 052-2567240

ולס קיוטרינג
עיצוב בר ואירגון אירועים מקצועי
מכירה של אצל בימי שישי!
בהיכל בני הישיבות רח' בן עוזיאל 12 אלעד בין השעות 09:00-13:00
לפרטים והזמנות: 054-8415878 | 052-7758500

